

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20. BOTIGA
TELÉFONO A 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fòra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

FRASSES POPULARS

—Foch!... Foch a la cua del llop!...

ha sigut revisat per la
censura militar

La fortalesa de Paris

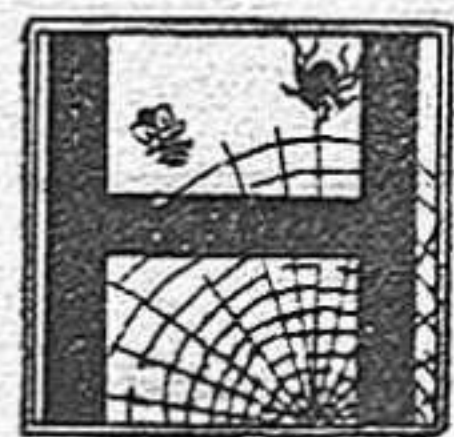
Mentre el famós canó monstre llença damunt la capital francesa els seus projectils, els radiotelegrams de Nauen parlen insistentment de «la fortalesa de Paris». Per a justificar la seva nova feta, els alemanys presenten a Paris com una fortalesa militar, donant a aquest concepte una amplitud que permet anomenar «fortaleses» totes les ciutats dels països bel·ligerants.

Militarment, Paris no és una fortalesa, encara que hi hagi prop d'ella obres de fortificació. També n'hi ha prop de Berlin d'obres d'aquestes, i fins prop de Viena. Els alemanys no bombardegen la ciutat de Paris perquè sigui una fortalesa, sinó que la anomenen fortalesa per a poder-la bombardejar.

Però si, militarment, el nom de fortalesa, aplicat a Paris, és inadequat, cal dir que moralment, Paris és avui per als imperials la gran fortalesa dels aliats. Allí hi ha el cor valent de la França, de la França que no es deixa vèncer, que no es deixa aixafar, que al cap de tres anys i mig de guerra es dressa magníficament gallarda. Paris és una fortalesa, no pels canons, ni per les muralles, ni per les trinxeres, sinó per les ànimes dels francesos, pel coratge dels fills de la França, els del front i els de darrera del front. I aqueixa fortalesa és invulnerable i és invencible.

Ja poden els alemanys fabricar-ne tants com vulguin de canons monstres i d'enginyers infernals. Aquesta fortalesa de Paris, no la podran enderrocar mai!

Política pràctica

Hi ha en l'assignació i acceptació del ministeri de Foment al senyor Cambó, un just simbolisme. Home de realitats immediates i de renovacions profitoses, ha estat acceptat com una mena de majordom a l'engrós, com un mestre d'obres nacional a l'ensenyament que regisseur de comunicacions. Aquells avantatges veinats obtinguts a Catalunya per la política regionalista es creu, sens dubte, seran projectades a Espanya pel senyor Cambó.

El senyor Ventosa ja representava a Hisenda aquesta orientació. Tots reberem la impressió de que el nou ministre aportaria totes les seves intel·ligents activitats a la solució dels conflictes econòmics. Ell, com a bon català, tindria, encara que empírica, una doctrina econòmica. Els tractats comercials, tingueren efectivitat immediata per a la voluntat catalana. Però no s'apoiaven els convenis en una doctrina internacional, ni en una aguda diplomàcia, ni en un sentiment, sinó en la necessitat i en el guany. En el tractat amb França—tant comercial—hi entrava tan d'esperit com en el negociat amb la república de Sibèria. Però aquesta esperada eficàcia d'un ministre català a Hisenda, no apareixia en l'aplicació d'una altra voluntat catalana al ministeri d'Instrucció Pública. No per un manament d'intel·ligència o de competència en el senyor Rodés, car fora un altre el ministre i ningú a Espanya hagués rebut la sensació de preocupació treballadora i d'entenimentada acció que un català donava des del ministeri d'Hisenda a qualsevol altra necessitat de procediments profitosos.

Així ara, amb el senyor Cambó a Foment, retorna l'executòria de materialisme que es concedeix a Catalunya. El seu més famós polític ascendeix a la governació espanyola i no se li demana més que lo que s'exigiria a un terrinent l'ustrat, o a un tragner europeïtzat: transports regularitzats i fàcils comunicacions. Amb això i la comissaria de subsistències, Catalunya, predestinada a les dictadures espirituals queda convertida en l'Intendentia d'Espanya. Les ànimes dels fundadors del «Foment», deuen haver percebut en el regne de les ombres la més forta de les alegries. Aquell fresc que decora l'escala principal de la Casa de la Burgesia, amb les seves al·legories del progrés i de l'indústria, amb els seus vaixells i els seus carrils i les seves rodes dentades i la seva troca, ha esdevingut poder realíssim. Catalunya segueix tenint, com en temps d'En Ventura Ruíz Aguilera, un fill menestral. Només que aleshores laborava i ara mana. El menestral històric és ministre de Foment. Si l'Acadèmia pogués otorgar a les regions premis de virtut, Catalunya aquest any s'emportaria el premi de la virtut laboriosa.

Tornem al temps de Carles III, han escrit els turiferaris d'En Cambó, als temps dels ponts, les fàbriques de tabac, les carre-

teres, les colònies repobladores. Però Carles III no representava solament els maons i la pedra picada, sinó també el regalisme, les idees desamortitzadores, la desvinculació eclesiàstica, els iniciaments democràtics. Es a dir, aleshores es pretenia crear amb millorament econòmic una espiritualitat; ara es frena l'espiritualitat per a anar a l'enriquiment. Avui el senyor Cambó pot ésser ministre amb l'assentiment entusiasta de la burgesia catalana. El senyor Cambó no hauria pogut ésser, ministre de Carles III.

PARADOX

La guerrera França

ES coses d'Espanya, malgrat la seva actualitat interessant, han passat per a nosaltres a un segon terme. La nostra atenció laté agavellada a la gran ofensiva alemanya, tan bravament continguda pels exèrcits franc-anglesos que dirigeix el generalíssim Foch.

Alemanya juga la seva darrera carta. Ha juntat totes les forces per a guanyar aquesta acció que els diaris alemanys anomenen: *La batalla de l'Emperador*. El seu objectiu és entrar a Paris, calculant que a Paris hi ha de trobar la desitjada pau.

Però Paris està tranquil i la gent dorm assossegada a pesar de les brutalitats del canó monstre que la bombeja des de cent vint quilòmetres enllà. Una vegada, en setembre de 1914, perquè se sentia dèbil i el enemic era potent; no obstant, una pitrada potent d'En Joffre va salvar-lo, i la batalla del Marne va lliurar a la França d'una desfeta. Verdun, després, va resistir heroïcament i tampoc va deixar passar als barbres que menaçaven de nou la ciutat esplendorosa cervell del món. Avui que la França no està sola i que l'enemic està desangrat, Paris pot mirar més serenament el pervindre i confiar que tampoc aquesta vegada passaran. Contra la toçuderia dels caps quadrats hi ha l'heroisme dels sers grans i dels cervells conscients.

Als Imperis Centrals els convé una victòria abans que entrin de plè en la lluita els americans. Saben que no poden guanyar; que la tirania alemanya no pot consentir-la el món i vençuda Europa, tindrien de defensar-se contra America i si encara no n'hi hagués prou l'Assia després vençaria a tots. No pot guanyar, però una victòria immediata creuen que portaria als pobles aliats a seguir l'exemple de Rússia i que's desfaria com un bolado aquest llaç sagrat que uneix a tots els homes civilitzats en un mateix sentiment d'odi a la brutal pinxeria del militarisme prussià.

Tenim tot l'interès posat en aquesta heroica lluita al Nord de França. El pervindre de la nació espanyola com el de tots els po-

bles del món, depèn més del resultat de aquesta batalla que de totes les combinacions dels Maurus més o menys hàbils. França defensa amb la seva sang generosa la nostra llibertat.

JEPH DE JESPU

L'autonomia de Catalunya

QUESTS darrers dies, els periòdics van publicant, en mig de les informacions d'apassionant actualitat, unes notes breus donant compte que aquest i aquell Ajuntaments catalans han acordat manifestar el seu daler perquè sigui concedida a Catalunya la seva autonomia.

Heu's-aquí la prova que el problema català subsisteix, ben viu, ben real. Les ventades polítiques que tot sovint es produeixen a Espanya l'amaguen un moment sota el nívol de polsaguera. Però aviat el problema torna a aparèixer, en una o en altra forma. I és que respòn a les necessitats i als anhels d'un poble que vol la seva llibertat i és digne d'obtenir-la.

Els qui oblidem sovint el nostre problema

Enmienda a la amnistía

UN proyecto de amnistía va a presentarse en breve a las Cortes. Parece que el ministro de Gracia y Justicia lo tiene redactado ya. Y tal vez, antes de una semana, se haya puesto a discusión.

No conocemos la extensión del proyecto. No sabemos qué clases de delitos comprenderá. Hasta ahora el Gobierno no ha dejado traslucir más que el deseo de que la amnistía oficie de bálsamo en el herido y llagado corazón de la sociedad española y de que sea un instrumento de apaciguamiento de las pasiones y de pacificación social.

Para conseguir esto, para que la amnistía sea una especie de tregua de Dios y sirva para desarmar los odios, remansar las pasiones e introducir el orden en el confuso y revuelto caos del momento presente, es preciso que el perdón sea generoso y que la gracia o la justicia se otorgue sin mezuquidades, cicaterías, regateos y escatimeces.

En el discurso de la corona se nos prometía a los delincuentes políticosociales una amnistía plena. Esto significa que ningún delito de imprenta será en esta ocasión excluido de la bienhechora ley. Veremos si el Gobierno nos engañará, si nos defraudarán las Cortes.

Hay una clase de delitos de imprenta que no sabemos por qué se ha dado en la flor de excluir sistemáticamente de las amnistías. Nos referimos a los de injuria y calumnia proferidas en letras de molde. Estos delitos no suelen considerarse políticos cuando dan lugar a querellas promovidas a instancia de parte. Y esto, aun cuando el ofendido sea un político, y los ataques sean de carácter político y se dirijan con motivo de hechos o circunstancias políticas.

Lo absurdisimo de ese criterio salta a la vista. Y sin embargo, los Gobiernos se resisten a rectificarlo. Es un arma formidable de que disponen contra nosotros, los periodistas, y no quieren privarse de ella. Cuando un propagandista molesta, no hay necesidad de denunciarlo y de dar el escándalo de meterlo en la cárcel, escándalo que tiene el inconveniente de engrandecer a la víctima y convertirla en mártir. Es mejor entablarle una querrela al que nos estorba y obligarle a emigrar.

De este procedimiento han sido víctimas numerosos escritores y oradores republicanos. Por una campaña política fué condenado el doctor Queraltó a seis años de destierro de Barcelona. Por una campaña contra Sánchez Guerra fué desterrado de Cabra Román Rubio. Por una campaña contra el

són els polítics de Madrid, que es pensen que les demandes constants i unànimes de Catalunya són una ficció, una apariència, un retaule de les habilitats polítiques, o tot el més una baixa rancúnia d'uns quants separatistes cridaners. Per això, quan l'actualitat amaga passatgerament la visió del problema català, ells es fan la il·lusió que aquest problema ja no existeix i que és sobrer el parlar-ne novament. Ells es creuen que tot allò que oblidem no existeix. Però la realitat catalana s'encarrega de demostrar l'error. Torna després l'error a produir-se. I sense trigar gaire, la realitat torna a triomfar. Es aquest un joc que ve repetint-se a Espanya des de fa cinquanta anys.

Guerra a fóra, crisis greus a dins, vagues i revoltes... Davant de tot això, qui s'en recorda del problema de Catalunya? Doncs bé: ens en recordem nosaltres, els catalans. Seguim amb l'ànima desperta i amb el cor encès els grans fets de fóra i de dins de la península. Però no oblidem el nostre plet, el nostre ideal. I fins podem afegir que els històrics fets d'aqueixos temps fan més clar el nostre dret i més forta la nostra voluntat d'arribar a l'autonomia de Catalunya.

I aquest problema—oh senyor Unamuno!—no és un *problemita*. És un problema ample, alt, noble. És el problema de la nostra pàtria com a catalans. És el problema de la nostra dignitat com a homes. És el problema de la nostra llibertat com a poble.

FULMEN

NOTICIA DELS BAITORS

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: L'ESPANYOLA, C/ SARDANYES, 10, BARCELONA

obispo de Tortosa fué desterrado de allí un periodista de *El Pueblo*, cuyo nombre en este momento no recordamos. Por artículos en que se censuraba la política y la gestión financiera de Alba han sufrido querellas y persecuciones de éste García Mercadal y Pérez Solís. Por dibujos y escritos en que se criticaba al clero, estuvo a punto de ser arrojado de Madrid para toda su vida el insigne Nakens. Y finalmente, por una diatriba contra un acaparador de Huesca, he sido yo condenado recientemente a siete años de destierro de Huesca y de Barcelona.

Ahora bien: ni Queraltó, ni Nakens, ni Rubio, ni ninguno de los otros, sé yo que fueran indultados o amnistiados. Los que quisieron perdón hubieron de implorarlo del querellante, que difícilmente lo concede sin rebajar y degradar al que lo solicita. Y el que no pasa por esa horca caudina, se ha de resignar a cumplir la pena.

A ver, digan ustedes. ¿Se puede consentir semejante anomalía? ¿Dejaremos por más tiempo esa terrible arma en manos de los caciques? Creemos que ha llegado el momento de arrebatársela, amnistiando a los injustamente perseguidos y procesados a instancia de parte. Las Cortes son soberanas, y para tomar acuerdos, no necesitan tener en cuenta precedentes. Eduardo Barriobero hizo el otro día una pregunta en el Congreso sobre el particular, y parece que no cayó mal. García Prieto nos han asegurado que, al discutirse la amnistía anterior, sostuvo el criterio de que se había de extender a las injurias. Si se perdonan las injurias al rey, a Dios y al ejército, ¿por qué no se han de perdonar las que se dirigen contra un particular?

Aun no hace ocho días que he salido yo de la cárcel. Pronto se verá en el Supremo el recurso que he entablado contra la sentencia de la Audiencia de Huesca. Si en Madrid confirman el fallo del tribunal provincial, me he lucido.

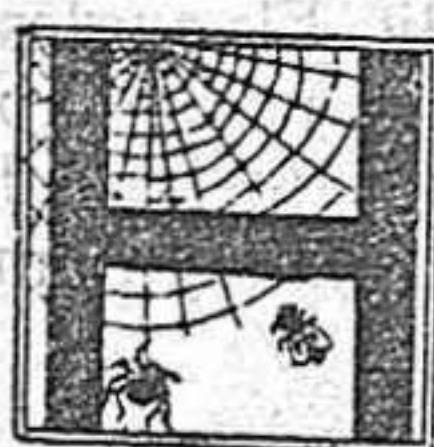
ANGEL SAMBLANCAT

Aquest número

ha sigut revisat per la

censura militar

Sonata XXI

Han coses criminals i dolentes que materialment no tenen importància en els temps de guerra i fam que passa el món, i que no obstant, creieu amics que en el cor i l'esperit de les persones no tarades hi produeixen una més forta impressió que les més grans matances produïdes al topar-se regiments contra regiments, divisions contra divisions, exèrcits contra exèrcits.

Mireu: a mi mai se m'ha ocorregut descompartir a dos ballets que rodolen per la acera donant-se cops de puny, ni a dos dones que s'estiren dels cabells, ni a dos homes que s diuen: Surt a fora! Anem! En aquests cassos em sento completament neutral.

En canvi em costa ja no sè quants disgustos el ficar-me amb el pare, segurament un bon pare, que tusta al noi, amb l'amo que pega al goç, amb el conegut que m'ha convidat a dinar i que perquè una truita no ha sortit a son gust o l'arroç s'ha agafat, tracta o maltracta a la minyona.

Doncs si, en aquesta gran ofensiva germànica, ells, els de la cultura, i els altres, els de la llibertat, han fet lo que han pogut. Si aixís com era allà on era, hagués estat als camps de Montiel i servidor fos un tal Duguesclin, naturalment que agafant per una pota al general al·liat, l'hauria posat a sobre i com el capdill del senyor de Trastamara hauria dit:

No quito ni pongo rei
pero ayudo a mi señor

amb el qual l'Hindenburg, o En Ludendorff, o el kronprinz o el mateix senyor Guillem haurien rebut falconada. No podia ésser, i m'he mantingut neutral com quan dues dones s'estiren el monyo. Que s'ho facin, armes iguals!

Però anem a aquestes fetes que no tenen material importància i en canvi ens causen tan profunda impressió, la mutilació de nens belgues, el fusellament de miss Cawell, la destrucció sistemàtica de la catedral de Reims... no se perquè hom no recorda les grans matances de Verdun, d'Iprés, del Marne... després de tot eren tants a tants, home a home, canó a canó. Son les crudeltats refinades, el sadisme en la guerra lo que se't clava en el pit i el que't fa mal.

I ara hi han tornat aquestes bèsties del nord. Recordeu lo que vos deia l'altre dia, que feien malament els que se'n reien de aquest canonot que escup de lluny? Ja ho heu vist.

En Divendres Sant, quan els cristians catòlics (dones i criatures) pregunen al Crist perquè la pau torni a la terra i els pares i els marits i els fills als braços llurs, arriba l'escupinada del canó maleit i dona la mort als qui demanaven la pietat. Mala niçaga!

Deu-me beure que m'escalfo.

Ah! i el més graciós és, que an aquestes bales que envien a matar dones i criatures agenollades al peu de l'imatge del Crist crucificat, hi posen unes inscripcions que diuen:

—Deu és amb nosaltres.
De veres vos dic que començo a pensar-me que son bojos, no pot ésser tan dolenta una persona en son judici.

De totes maneres, figurem-nos que som tots Apelles Mestres, girem-nos cap al Nord i cridem:

—No passaran!
Ara no hi ha carn. En altres temps diríem: Menjarem bacallà, però és que no hi ha bacallà. Menjarem tocino. Es que no hi ha porc. Menjarem herba. No hi ha herba. Doncs de què hem de viure?

—D'il·lusions; diu el *Dia Gráfico* que l'Hindenburg ens tornarà Gibraltar; ja podem estar satisfets.

De lo que si podem estar-ne es de que En Samblancat ja és al carrer, per la seva llibertat si que cal beure. Alça!

MORITZ XII.

Tan bé que anavem!

— Guaiti... En Maura dona l'Amnistia i aixeca l'estat de siti.
— Vaia un conservador, que no sap conservar les coses tal com estàn

DELS DIES SANTS

La processó de Verges

A L'ESGLÉSIA.—Cridòria, brogit, moviment, entrar i sortir, amb irreverència, de gent, la processó està a punt de sortir. Els manaies, arrenglerats en mig de l'església; enlairades les piques i llampegants en les atxes la llaua dels cascs alius i satisfets. Els apòstols, més formals i compostos, resten asseguts en dos bancs, l'un davant de l'altre en mig de la nau, prop de l'altar. El nom de cada un d'ells, ens el diuen unes lletres posades davant del capell, capell al·terós i ferrat, d'indomable guerrer. A prop d'ells, a peu dret, esperen cinc jovenets amb estranyes vestidures; en diuen *els de la mort*, i són figures ben interessants: Van coberts de cap a peus d'un vestit negre amb ratlles i dibuixos blancs que volen figurar la calavera. Duen una dalla, un rellotge de sorra, un plat i banderes que porten escrites poc tranquil·litzadores llegendes. Pel nom i atributs suposem el que simbolitzen. En un altar de cap al fons, estan acabant-se de vestir la samaritana, les tres Maries, la verònica i no sé qui més. Es nota la impaciència en els que esperen a fora, en els que estan per dins, i en els mateixos actors.

LA SORTIDA.—No sabem qui, dona l'ordre de posar-se en marxa i acreix el rebombori; tothom es posa en moviment per a ocupar el seu lloc. Els que han de portar els *misteris*, encaputxats en les vestes, s'apropen a llurs imatges. Es produeix un moment de silenci i espectació, i els manaies, fent exagerats gests, surten a la porta; tothom s'hi acobla per a eixir i tornen a produir-se el soroll, xiu xiu i empentes.

El rector, el vicari i els escolans surten de la sagristia i es disposen a seguir. En la cara del rector s'hi remarca una mena de penosa displicència, barreja de contrarietat i disgust; el vicari, amb cara de mofeta, fa la mitja rialla.

EL CURS.—La processó va per endavant i es sent la corneta un tros lluny; dintre l'església sols resten els capellans i el chor.

Després d'un repicavis, un que toca el tabal va donant pausadament cops acompanyats, i *els de la mort*, a l'impuls del seu ritme, segueixen la processó executant una especie de dansa, combinació de petits salts, passos i giravoltes que no careix de gràcia, i mostra habilitat i lleugeresa en els executants; els bons vilatans n'estan molt orgullosos d'això. Una dona que se m'acosta me explica tota cofoia que el seu noi és un d'ells.

Al llarc de la processó, musica, cants, cornetes i tabals, crits estridents que a voltes el públic acompanya, tot és animació i bullici. Els manaies, a grans passes, picant fortament i a l'unís a terra, amb el mànec de les llances, la recorren de llarc a llarc, envalentonats i fatxendosos. La majoria són joves i esparpellen la vista alegrement i somrients.

UNA PARADA.—En els llocs determinats, la processó es para i simul·len escenes de la passió, a vegades amb bona voluntat. Arrbant a una placeta, els apòstols, entonen un cant ple de monotonia i desentonant perfectament; però amb serietat. En acabat, Jesus els dirigeix una plàtica, *en vers*, amb veu ferma i potent en la més pura pronunciació corrent en el poble i un portentós accionament de cos i braços. En el públic, es veu encara qui ho mira i comenta encantat.

TAMBÉ EN CAMBÓ.—Un vellet simpàtic m'anuncia que aquest any és bonica; però que compon de quan ell era jove! Allavors,

L'aturada

—Alto aquí!... No passareu!...

fins hi anaven soldats de cavall. I les flutes! n'hi havien quatre o cinc; una de can Gispert, una altra de can... I que hi tocaven de bé; és el que més ho adornava. Oh, aquest any, encara hi falta una mare de Déu que sempre hi havia estat; la d'En Cambó, la de la casa d'En Cambó, perquè En Cambó.... Ja n'haurà sentit parlar, eh? és ministre, ara; sí, l'han fet del Govern, ell no vol que sigui dit que és d'aquí; i ho és, vaja si ho és...

Tornen els apòstols a entonar son cant de escaient tan moresc. El públic s'ho mira alegrement encuriós i en fan divertits comentaris.

Sonen unes rialles irreverents que promouen l'intervenció airada d'un de la processó, més no aconsegueix gran cosa. Unes nòies boniques que fan llum, sovint, sovint somriuen dirigint mirades d'intel·ligència als voltants.

ELS JUEUS.—Són l'ànima de la processó. Són una colla de galifardeus que no deixen tranquil ni un moment al Crist que segueix portant una pesada creu al damunt. El persegueixen, l'insulten, el menacen, l'empenyen d'aquí d'allà fent esfereidores accions de ferir-lo amb espases, garrots i fuèts; talmunt semblen enfollits. Agafats de les mans l'enronden en una del·lirant corrua amb enormes gesticulacions i infernal cridòria. N'hi ha un de ferreny, sapat, vermell de cara i veu portentosa, qui s'esforça tan en l'execució del seu paper que admira pugui resistir un esforç de tanta durada; els seus crits ho dominen tot.

Altre d'esprimatxat, dona gust veure'l per la regularitat i precisió dels seus moviments—un va i ve de braç empunyant una espasa i adavantant ara un peu ara un altre—com ho podria fer la figureta automàtica més ben regulada.

LA SAMARITANA.—Es el lloc d'honor, el més cobejat. Llueix un vestit blanc tot brodat i carregat de guarniments, i al cim del cap, entre els cabells pentinats a la moda, hi duu un bonic cantiret de vidre. No sé si per a què el cantiret no li caigui o per a què sigui de ritual, el cas és que, exceptuant el caminar que ho fa amb tota la lentitud possible, el seu cos permaneix en una immobilitat quasi absoluta, com una figura hieràtica. Realment ha d'ésser una cosa molt penosa i un lluïment ben pagat.

ACABAMENT.—Ja ha entrat la processó i els carrers foscos es van aquietant; però encara reviu en nosaltres l'esplendent lluminària, les coloraines de les vestidures, el groc, blau i vermell, en virolada barreja de contrast estrident, de tota la comparsa; el llampegar de les llances i cascs d'oripell; cants, sons musicals, crits, tabals i trompetes com una esbogerrada fantasia d'un somni estrafalari.

A dalt al poble, els carrers van quedant silenciosos i deserts, en tant a baix, els hostals s'omplenen de gom a gom. Una gentada alegre i bulliciosa, com de festa major, es disposa a marxar; a peu els uns, altres en bicicleta, en carros, tartanes, de tota manera. Francament, és una festa vistosa i divertida.

LL. PUJOL MASSAGUER

Els problemes d'avui

—Vé de Madrid?

—Sí, senyor.

—I què tal allò? Com marxa?

—Molt bé. La veu general

diu que si la gent té calma

i sab callar i obeir,

la resurrecció d'Espanya

és segura.

—De debò?

—Tant com dos i dos fan quatre.

No's pot vostè imaginar

el prestigi formidable

del nou Govern. Quin cop d'ull!

Quina concepció més clara

de lo que convé al país!

No ho dubti; farà miracles.

—En este mundo traïdor,

en Campoamor ja ho cantava,

todo es según...

—Què vol dir?

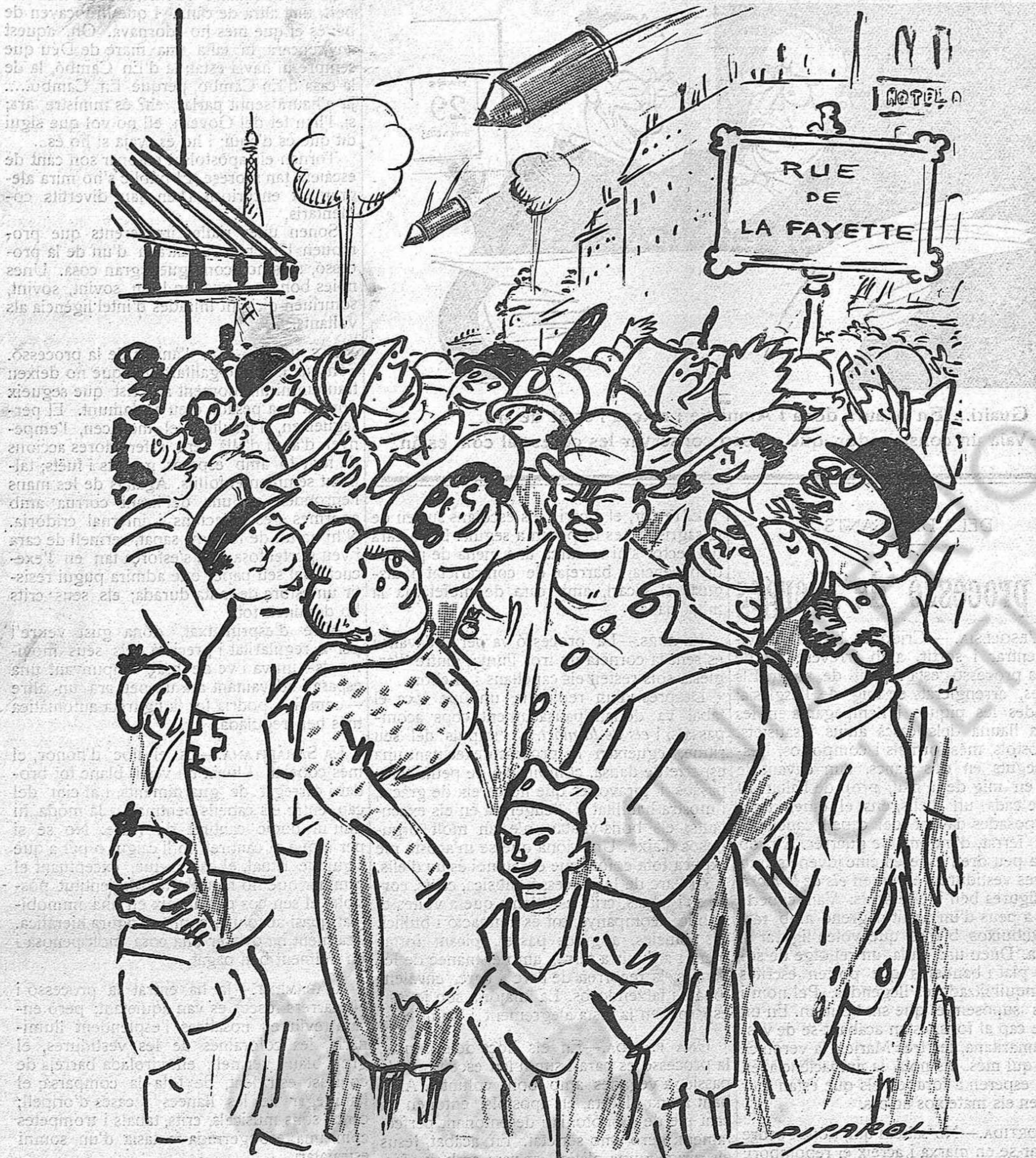
—Que el bellíssim panorama

que vostè ha vist a la Cort

no és el que aquí es veu.

—M'extranya.

Avenços de la pirotècnia

Espectacle gratuït
que tenen els parisencs
tan de dia com de nit.

No hi tenen fe en el Govern?

—Fe?... ¿Que no sab que nosaltres estem tan escarmentats, que hem adoptat la gran tàctica de creure lo que veiem i res més?

—Això és posar-se fora de la realitat.

¿Per ventura no és ben clara l'orientació del Poder?

Digui, doncs; ¿què n'esperaven de la seva actuació?

—Que seria viva, ràpida, decidida, contundent...

—I no ho és?

—No pas per ara.

O sinó, vagi comptant:

Dilluns farà tres setmanes

que van obrir-se les Corts.

Què han fet? Res.

—Però si encara

estan per constituir!...

—D'això ens lamentem! Tractant-se

de moments com els actuals,

¿per què la mateixa tarda

d'obrir-se, immediatament

no's posaven a la tasca?

—Perquè el reglament no ho vol;

però, un cop organitzades,

ja veurà quin gabadà!

de lleis, justes i admirables, voten en un santiamen.

—Com lleis?... Resolucions pràctiques, actes enèrgics, cops forts...

això és lo que aquí es demana.

Verbi-gràcia: lo del pa,

com ho arreglarem si ens falta?

—Descuidi; el Govern no dorm.

—I al caos del tonelatge,

per què no s'hi posa fi?

—Ja se'n parla, ja se'n parla...

—I la qüestió del carbó?

—Cabalment està estudiant-se.

—I l'exportació dels fruits?

—També es tenen esperances

de que's normalitzarà,

si no aquest mes que som, l'altre.

—Per fi, hi ha el conflicte gròs

del cotó, el pa de les fàbriques.

Si s'acaba, què farem?

—Fugim!... Això no té importància.

El cotó es podrà acabar,

però, tractant-se d'Espanya,

pot vostè estar ben segur

de que sempre hi haurà llana.

C. GUMÀ

Aquest número ha sigut revisat
per la censura militar

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 28 DE MARÇ AL 4 D'ABRIL DE 1918

Per terra

Al front occidental, la gran batalla de Picardia ha continuat violentíssimament als darrers dies de març, durant els quals els alemanys realitzaren un esforç desesperat i formidable per a rompre el front aliat entre Moreuil i el riu Oise, sector ocupat darreterament pels francesos. El fracàs alemany fou terrible i sagnant. No van poder avançar en lloc, i després, hi ha hagut calma a la Picardia. Cal creure, però, que els alemanys tornaran aviat a la càrrega per la banda d'Amiens, d'on es troben a 20 quilòmetres. El general Foch, nomenat generalíssim únic del front franco-anglès, sembla estar segur que l'enemic no arribarà a Amiens, importantíssima base de l'exèrcit britànic. Un fort atac alemany a l'est d'Arras no va tenir cap èxit.

Al front italià, cap fet important. Corren veus que els austro-hongaresos es proposen emprendre pròximament una nova ofensiva.

Al front de Macedònia, no ha succeït res especialment remarcable.

Al front de la Palestina, els anglesos han

fet un lleuger avenç per la banda del riu Jordà.

Al front de la Mesopotàmia, els turcs han sofert una derrota seriosa, a la vall del riu Eufrates, cap al nord de Hit. Els anglesos han fet més de 3.000 presoners, i s'han apoderat de nombrosos canons i metralladores, realitzant un avanç de molts quilòmetres.

Per mar

Un contratorpèder anglès ha topat amb una mina i ha anat a fons, salvant-se part de la tripulació.

Per l'aire

Dos nous intents de raids d'avions alemanys sobre París han fracassat.

En canvi, el canó o canons monstres han seguit llançant projectils damunt París. Les desgràcies no van ésser moltes fins que el Divendres Sant a la tarda mentres les esglésies parisenques estaven plenes de la generació que assistia als oficis de la diada, el canó va recomençar el bombardeig interromput feia alguns dies, caient un projectil damunt una església. La volta va enfonsar-se, i hi hagué 75 morts i 90 ferits, la majoria d'ells dones i criatures.

TORNEM a tenir l'Angel Samblancat entre nosaltres.

Dilluns passat, a la tarda, fou posat en llibertat.

El felicitem i ens en felicitem.

I, de passada, felicitem als nostres llegidors, perquè d'avui endavant tornaran a veure la seva prestigiosa firma en les columnes del nostre setmanari.

Esperem que aquest número ja no patirà els rigors de la censura militar.

Encara que la mateixa esperança teniem la setmana passada i ens tinguerem de rosegat els punys.

Per si acàs, avui, doncs, val més no esllavissar-se, i ja parlarem de coses i cosetes que subleven, la setmana entrant.

Donant un pam de nas a les autoritats i altres apèndix oficials que l'esperaven a la estació de Barcelona, el ministre Cambó, al venir l'altre dia de Madrid, va baixar a Gavà. Quin honor per a Gavà!

Ha mort a Barcelona don Manel Porcar i Tió.

Era un peix gros conservador—un peix que's portava l'oli, perquè n'era negociant.—Fill de Tortosa, tingué una pila de càrregues honorífiques i arribà a ésser Alcalde de la nostra ciutat.

Ha mort a l'edat de setanta set anys. El nostre Moliné el caricaturitzava divinament dibuixant sols un nas, un bastó i unes ulleres.

Molts anys de ventatja!...

Sembla que En Cambó té el decidit propòsit de portar el rei a Barcelona.

Diu que ara és la millor ocasió i l'hora més oportuna.

Apa, ros, ja l'estàs portant!

Que el faràs baixar a Gavà?

Nostre Ajuntament ha votat un acord pel qual el Municipi barceloní envia al de París un efusiu testimoni de confraternitat amb motiu de l'actual bombardeig que aquesta última ciutat està sofrint.

Afortunadament no hi hagué discrepàncies, tocant a aqueix acord.

Fins En Durán i Ventosa ho trobà bé.

Aquest xicot s'adoba.

Ja's devien fixar que el canó gegant alemany apunta bé.

Com les xeringues que atacaven a Reims, aquesta que senyala París també es dirigeix contra les esglésies.

Sense respectar la diada santa, una bomba caiguda en un temple, ocasionà setanta i pico de morts.

I els nostres catòlics de boquilla, tan germanòfils!...

Santa paveria!